

Kereskedők és iparosok politikai szervezkedése Szegeden.

(Saját tudósítónktól.) Az ipartestület helyiségében csütörtökön folytatódó ülése volt annak a szűkebb körű bizottságnak, amely hétfőn kezdte meg működését az iparosoknak, kereskedőknek, magánhivatalnokoknak, az ipari és kereskedelmi alkalmazottaknak a választói jog érdekében való egyesítése érdekében. Az ülést most is Szakáll József vezette és részt vettek azon Wimmer Fülöp, Weiner Miksa, Bozsó János, Bokor Adolf, Valihora István, Schätfer Márton, Szabó Sándor, Tonelli Sándor, Schwarz Manó, Schatz Izsó, Viski György, Szegő Árpád és Paral Pál. A napirenden levő tárgy ösmertetése után Wimmer Fülöp szólalt föl elsőnek, kijelentvén, hogy az érdekcsoportok egyesítésére feltétlen szükség van, a tervezett új választási törvényt helyesli és országos szempontból is szükségesnek tartja a választójognak legvégső határig való kiterjesztését. A blokkba való belépést azonban most még korainak tartja és úgy véli, akkor jár el helyesen a vezetőség, ha minden egyes csoport tagjait megkérdezi, hogy óhajtnak-e a blokkhoz való csatlakozást s ha igenlő választ kap, akkor jelenti be a testületileg való belépést. A bizottság elfogadta Wimmer álláspontját s egyben kimondotta a teljes szervezkedést közgazdaságilag, hogy az új törvény szerint való legközelebbi képviselőválasztásnál már teljes erővel vehessenek részt és odatörekedhessenek együttesen, hogy olyan demokrata képviselőjelölt jusson mandátumhoz, aki az ipari és kereskedelmi érdekek javára dolgozik legelső sorban. És célja: a magyar közgazdaság minden téren való fellendítése. A nagybizottság elnökül Wimmer Fülöpöt választották meg. Az ülésről a következő jelentést adták ki:

— A szegedi ipartestület kebelében már körülbelül két hét óta tanácskozások voltak folyamatosan azon célból, hogy az iparosságnak egyöntetű állásfoglalását biztosítsuk az új politikai alakulással szemben. Csütörtökön ez ügyben az ipartestület vezetősége ülést hívott egybe, amelyen megjelentek a kereskedelmi- és iparkamara, Lloyd társulat, Kiskereskedők egyesülete, valamint a többi rokon érdekképviseletek kiküldöttei. A célokat, amelyek a vezetőséget az ülés egybehívására indították, Szakáll József elnök vázolta, kifejtvén, hogy a várható nagy átalakulás során az iparosoknak és kereskedőknek is kell szavukat hallatni és nyomatékosan kell azt a kívánalmukat kifejezésre juttatni, hogy a jövő magyar politikája demokratikus, liberális és egyúttal gazdasági tartalommal töltsék meg.

A napirenden levő kérdéshez elsőnek Wimmer Fülöp szólott hozzá. Szerinte az iparosok és kereskedők gondolkozásából folyik, hogy rokonszenveznek a liberális eszmékkel. A választói jognak kiterjesztését éppen azért, mert a velük együtt dolgozó munkástársaiknak a szavazatai jogot megadja, régi álláspontjukhoz képest szívesen látják egészen addig a határig, melyet a magyar állameszmének megóvása megenged. Mig azonban az ország demokratizálása így formailag biztosítva van, szükségesnek látja, hogy az városok olyan képviselőket küldjenek a parlamentbe, akik a kereskedőknek, iparosoknak és a velük rokon elemeknek a felfogását képviselik. Azt ajánlja, hogy az értekezlet mondja ki egy kereskedői és iparos szervezetnek a megalakulását, amely ennek a célnak megvalósítását tűzi ki maga elé.

Schätfer Márton, Valihora István, Weiner Miksa, Schwartz Manó, Schatz Izsó és mások hozzászólása után az ülés a Wimmer

Fülöp által javasolt politikai szervezet megalakítását elhatározta. Kimondotta az ülés, hogy a választójogi blokk tekintetében tagjainak szabad elhatározását nem korlátozza, azzal addig, míg céljai közösek, parallel kíván működni, ezen tulmenőleg azonban legelső sorban a városokban döntő szerepet játszó kereskedő és iparos elem politikai súlyának növelését akarja elérni. Minthogy a szervezet a blokkon tulmenő célokat tűz ki maga elé, a testületi belépést szükségesnek nem tartja. A széleskörű agitációt a szer-

Megszavazta a Ház a miniszteriumok szaporítását.

— Tisza nagy beszédet mondott. —

(Budapesti tudósítók telefonjelentése.)

A képviselőház csütörtöki ülését délután négy óra előtt nyitotta meg Szász Károly elnök. Napirend előtt Morvay Zsigmond a házszabályok 15. szakasza alapján felszólalt és báró Udvarhelyi Henrik oláhfalusi megválasztását kifogásolja. Miután nem volt a választói névjegyzékben, nem is választható meg képviselőnek. A Ház kiadta az ügyet megvizsgálás végett az illetékes bizottságnak.

Ezután áttértek a napirendre, a miniszteriumok szaporításáról szóló törvényjavaslat tárgyalására. Okolicsányi László kifogásolja, hogy a javaslat nem jelöli meg a miniszterek ügykörét, ami ellenkezik a törvényekkel. Szerinte az átmenet a háborúból a békébe nem indokolja meg a miniszteriumok szaporítását, mert nehezebb volt a békéből a háboruba való átmenet és ehhez nem kellett új miniszteriumok. Mindazonáltal a pártközi megállapodás miatt a javaslatot elfogadja.

Juriga Nándor bizalommal viseltetik a kormány iránt. Reméli, hogy lesz idő, amikor a kormányok a szláv népek bizalmát fogják keresni. Egységes állásfoglalást kell a nemzetnek a jelen időben tanusítani, a javaslatot elfogadja.

(Tisza beszéde.)

Gróf Tisza István szólalt fel ezután. Helyteleníti a tárcanélküli miniszteriumok létesítését. A miniszteriumok hatáskörébe tartozó, egymással szoros összefüggésben levő ügyek különválasztását nem tartja helyesnek, a javaslatot azonban ennek ellenére elfogadja. Szóvá teszi a legutóbbi tüntetéseket. Az utóbbi időben a főváros lakosságának egy részével tendenciózusan el akarták hitetni, hogy ő milyen vérszomjas ember és mennyire ellensége a népnek. Lehet, — mondotta, — hogy akad félrevezetett ember, aki velem szemben tettelegességre fog vete-medni, de ez sem fog meggátolni abban, hogy kötelességemet teljesítem.

Képtelenségnek mondja egy olyan rendelet kiadását, hogy a rendőrségnek erőszakos eszközökhöz nem szabad hozzányulni, mint ez legutóbb történt. A belügyminiszternek módjában lett volna előzetesen értesülni arról, hogy mi van készülődésben, mert a Népszava napokkal ezelőtt jelentette a munkások tüntetését. Képtelenségnek tartja,

vezet még az őszi hónapok előtt kívánja megkezdeni.

A megjelentek ezután az ideiglenes elnökséget és végrehajtó bizottságot alakították meg. Elnökül Wimmer Fülöpöt választották meg, mellette társelnökök lettek Bokor Adolf, Pálfi Dániel, Valihora István és Weiner Miksa. Annak dokumentálására, hogy a szervezet az alkalmazottakkal karöltve kíván működni és hogy a közös célok érdekében az ő közreműködésükre is súlyt helyez, kimondotta az ülés, hogy két elnöki állást az ő számukra tart fenn. A szervezetnél szükséges irodai és adminisztratív munkálatok elvállalására az ülés dr. Tonelli Sándort és Bozsó Jánost kérte fel.

hogy a belügyminiszter saját hibái miatt Boda főkapitányt dobta oda áldozatul. Nem Boda, hanem a belügyminiszter és államtitkára voltak hibásak a kiadott rendeletükkel.

Polemizál ezután Vázsonyi a választójog érdekében. Rámutat arra, hogy az általános választójog Ausztriában az intelligens német elemeket kizárta a képviselőházból. Majd emlékeztet rá, hogy Károlyi 1910-ben kétségbe vonta azoknak a hazafiasságát, akik az általános választójog mellett voltak, Andrássy pedig táviratilag tiltakozott ellene.

(Válasz Andrássynak és Esterháznak.)

Majd reflektál Andrássynak multkori beszédére, amikor azt állította róla, hogy ő a saját bankját is tönkre tette. Adatokkal bizonyítja, hogy ez nem áll. Andrássy őt veszedelmes embernek nevezte, holott egész pályája alatt azok ellen a veszedelmek ellen küzdött, amelyet Andrássy rövidlátása okozott. Ha kettőjük között volt valaki, aki belekapott a másik alkotó kezébe, az nem ő volt.

Esterházy miniszterelnök legutóbbi beszédére azt feleli, hogy mindabban, amit az ország érdekében tesz, számíthat a munkapárt támogatására. Egyetért a miniszterelnök kijelentésével abban, hogy a háborut ránk kényszerítették és hogy német szövetségünkkel mindvégig kitartunk. De nem helyesli a miniszterelnök álláspontját, amely szerint ha valaki ezzel ellentétes nyilatkozatot tesz, azt a saját felelősségére cselekszi. Az ilyeneket a kormánynak egész hatalmával kellene üldözni, mert ezek a leggonoszabb ellenségeink közé tartoznak. Gyengítik a magyar nemzet erősségét és erősítik a külföldön ellenségeink táborát. A javaslatot elfogadja. (Taps a munkapárton.)

(Ugron válasza Tiszának.)

Az elnök ezután szünetet rendelt el. Szünet után az elnök a vitát berekeszti. — Ugron Gábor belügyminiszter visszautasítja Tisza vádjait, hogy a legutóbbi tüntetéseket neki és az államtitkárnak a rendelete lett volna hibás. Konstatálja, hogy Boda elmulasztotta kötelességét, sőt már délután a miniszter intenciója ellenére kiadta rendeletét, hogyha ködobás történik is, nem szabad